

SIR ARTHUR CONAN DOYLE
Összes Sherlock Holmes-története
II. kötet

A szerkesztés az alábbi kiadás alapján készült:
The Penguin Complete
Sherlock Holmes
by Sir Arthur Conan Doyle
Penguin Books, London, 1981

Fordította
FERENCZ ANNA, KATONA TAMÁS,
NIKOWITZ OSZKÁR, TAKÁCSY GIZELLA,
TIBORSZKY PÉTER, TOMORI GÁBOR

Borító
MÁROK ATTILA, EZDESIGN KFT.

ISBN 978-963-497-375-1 Ö
ISBN 978-963-497-377-5 II. köt.

Hungarian translation © Ferencz Anna, Katona Tamás, Nikowitz Oszkár,
Takácsy Gizella, Tiborszky Péter, Tomori Gábor, 2016
Hungarian edition © Szukits Könyvkiadó, 2016

Lektor: Juhász Ferenc
KARAKTERTAX BT., Szvoboda Gabriella
Színre bontás, tipográfia: EzDesign Kft.
Felelős kiadó: Szukits László és Szukits Gábor

Debreceni Kinizsi Nyomda Kft.
Felelős vezető: Bördős János

A SÁTÁN KUTYÁJA

I. FEJEZET

Sherlock Holmes látogatója: dr. Mortimer

Sherlock Holmes, aki általában késő délelőtt kelt, nem számítva azokat a korántsem ritka alkalmakat, amikor egész éjjel fennmaradt, a reggelizőasztalnál ült. Én a kandalló előtti szőnyegen álltam, és felvettem az előző esti látogatónk által Holmes otthonában felejtett botot. Gumós fejben végződő, szép, vaskos sétatbot volt, az a fajta, amit kelet-ázsiai pálma törzséből szokás készíteni. Közvetlenül a feje alatt majdnem hüvelyknyi szélességű ezüstpánt ékesítette. Ezt gravírozták rá: „James Mortimernek, a B. K. O. K tagjának, a H. E. K.-béli barátaitól”, valamint a keltezés évét: „1884”. Pontosan olyan bot volt, amilyennel régimódi házi orvosok járnak: tiszteletet parancsoló, strapabíró, megbízható.

– Nos, Watson, mit okoskodott ki belőle?

Holmes háttal ült nekem, én pedig semmilyen jelét nem adtam annak, hogy mivel foglalatostkodom.

– Hogyan jött rá, mit csinállok? Még azt fogom hinni, hogy hátul is van szeme.

– Legalábbis egy jól kifényesített ezüst kávéskanna van előttem – felelte. – De tényleg, Watson, mondja már el, mit okoskodott ki a látogatónk botjából? Mivel szerencsétlen módon elkerültük egymást, és fogalmunk sincs, mi járatban volt, ez a véletlenül itt hagyott emléktárgy fontossággal bír. Hadd hallom, a bot vizsgálata alapján milyen képet alkotott az illetőről?

– Úgy vélem – mondtam, amennyire csak tőlem telt, Holmes módszerét követve –, hogy dr. Mortimer sikeres, idősebb orvos, aki köztiszteletnek örvend, hiszen akik ismerik, ilyen ajándékot adtak neki a nagyrabecsülésük jeléül.

– Remek! – mondta Holmes. – Kiváló!

– Úgy vélem továbbá, hogy az illető valószínűsíthetően vidéken praktizál, és nagyon sokszor gyalogszerrel látogatja a betegeit.

– Éspedig miért vélekedik így?

– Azért, mert ez a bot, bár eredetileg nagyon is tetszetős lehetett, annyira ütötköpötté vált, hogy alig tudom városi orvos kezébe képzelni. A vastag vaspánt levásott róla, így hát nyilvánvaló, hogy rengeteget gyalogoltak vele.

– Teljesen észszerűen hangzik! – mondta Holmes.

– Meg aztán ott vannak azok a „H. E. K.-béli barátai”. Feltételezem, hogy ennek vadászathoz lehet valami köze, mondjuk Hubertus Ebtenyésztő Klub, amelynek talán

orvosi minőségében volt szolgálatára, és viszonzásképpen ezt a kis ajándékot kapta tőlük.

– Igazán felülmúlja önmagát, Watson! – jelentette ki Holmes, és székét hátratulva rágyújtott egy cigarettára. – Meg kell mondanom, hogy az összes beszámolójában, amit volt kedves apró eredményeiről közzétenni, rendszeresen lebecsülte a saját képességeit. Személy szerint ugyan talán nem sugározza, de jól vezeti a fényt. Egyes emberek maguk ugyan híján vannak a lángelmének, viszont figyelemre méltó tehetségük van ahhoz, hogy a másokét serkentsék. Bevallom, drága barátom, hogy nagyon is az adósa vagyok.

Korábban soha nem beszélt ilyen sokat, és el kell ismernem, hogy a szavai lelkes örömet ébresztettek bennem, ugyanis gyakran rosszulest, milyen könnyel viseltek a csodálatom és az erőfeszítéseim iránt, hogy módszereit a nyilvánosság elé tárjam. És büszkeséggel is eltöltött a gondolat, hogy sikerült elsajátítanom a Holmes által alkalmazott szisztémát, és az alkalmazása módjával rászolgálnom a dicséretére. Most kivette a kezemből a botot, és néhány percig szabad szemmel tanulmányozta. Aztán érdeklődő arckifejezéssel letette a cigarettáját, az ablakhoz lépett a bottal, és egy domború lencsével újfent szemrevételezte.

– Érdekes, bár nincs rajta semmi rendkívüli – mondta, miközben ismét letelepedett a kanapéja kedvenc sarkába. – Tény, hogy van a boton egy-két árulkodó jel. Ezekből kiindulva számos következtetést levonhatunk.

– Átsiklott a szemem valamin? – kérdeztem némiképp önhittén. – Bízom benne, hogy nem került el a figyelmemet semmi, ami fontosnak minősül.

– Sajnos a következtetései többsége téves, kedves Watsonom. Az igazat megvallva, amikor azt mondtam, hogy serkentőleg hat rám, akkor arra gondoltam, hogy a tévedéseivel való szembesülés időnként hozzásegített engem az igazság felismeréséhez. Nem mintha ez esetben minden tekintetben bakot lőtt volna. Az emberünk kétségkívül vidéken praktizáló orvos. És jó sokat gyalogol.

– Akkor igazam volt.

– Bizonyos mértékig.

– De hát ez minden.

– Nem, nem, kedves Watsonom, egyáltalán nem minden, korántsem minden. Felvetném példának okáért, hogy egy orvos nagyobb valószínűséggel kap ajándékot egy kórháztól, mint vadászoktól, és hogyha a kórház előtt a H. és E. betűk szerepelnek, akkor nagyon is kézenfekvő a gondolat, hogy a Hammersmith-i Egyetemi Kórházról van szó.

– Igaza lehet.

– Valószínűleg indokoltabb ebben az irányban vizsgálódnunk. Márpedig ha ezt tekintjük munkahipotézisünknek, akkor új alapról kiindulva alkothatunk képet erről az ismeretlen látogatóról.

– Nos, ha feltételezzük, hogy a H. E. K. a Hammersmith-i Egyetemi Kórház rövidítése, akkor milyen további konklúziókat szűrhetünk le?

– Egy sem adódik magától? Ismeri a módszereimet. Alkalmazza őket!

– Csak arra a nyilvánvaló következtetésre tudok gondolni, hogy az emberünk Londonban praktizált, mielőtt vidékre költözött volna.

– Úgy gondolom, hogy ennél egy kicsivel többet is megkockáztathatunk. Nézzük a dolgot ennek fényében. Milyen alkalomból lenne a legvalószínűbb, hogy sor kerül egy ilyen ajándékozásra? Mikor fogtak össze a barátai, hogy együttesen juttassák kifejezésre a megbecsülésüket? Nyilvánvalóan akkor, amikor dr. Mortimer felhagyott a kórházi munkával, hogy önálló magánpraxist indítson. Tudjuk, hogy a botot ajándékba kapta. Úgy véljük, hogy miután egy városi kórházban dolgozott, vidéki orvos lett belőle. Vajon túlzott merészség volna-e részünkről következtetésképpen kijelenteni, hogy az ajándékozásra a változás alkalmából került sor?

– Ez bizony valószínűnek tűnik.

– Na már most, alkalmasint észreveszi, hogy Mortimer nem lehetett a kórház tényleges alkalmazottja, hiszen efféle pozícióba csak kiterjedt londoni praxissal bíró orvosok kerülhetnek, márpedig egy ilyen nem költözne vidékre. Akkor hát mi volt? Ha a kórházban tevékenykedett, és mégsem volt alkalmazott, akkor csak bennlakó orvos lehetett, alig több, mint egy frissdiplomás gyakornok. És öt évvel ezelőtt távozott – tehát az ön komoly, középkorú háziorvosa köddé válik, kedves Watsonom, és előbukkan egy fiatal, szeretetre méltó, szórakozott fickó, aki még nincs harminc, híján van a nagyravágyásnak, és kutyatulajdonos; a kedvencét hozzátéve úgy írnám le, hogy nagyobb egy terriernél, de kisebb, mint egy szelindek.

Hitetlenkedve felnevettem, miközben Holmes hátradőlt a kanapéján, és gomolygó kis füstkarikákat fújt a mennyezet felé.

– Ami az utóbbi kijelentést illeti, nem áll módomban ellenőrizni – mondtam –, de ami a férfiú életkorát és pályafutását illeti, nem nehéz kiderítenünk néhány konkrétumot. – Az apró polcról, amely a szakmai könyveimnek adott helyet, levettem az orvosi címjegyzéket, és felütöttem a kérdéses névnél. Számos Mortimer akadt, de csak egyetlen olyan, aki a látogatónk lehetett. Hangosan felolvastam, amit róla írtak.

– »Mortimer, James, 1882-től a Brit Királyi Orvosi Kollégium tagja, lakhelye Grimpen, Dartmoor, Devon megye. Szakmai gyakorlatát 1882 és 1884 között a Hammersmith-i Egyetemi Kórházban végezte. Összehasonlító patológiai témájú dolgozatával (Atavizmus-e a betegség?) Jackson-díjat nyert. A Svéd Patológiai Társaság levelező tagja. Publikációi: „Atavisztikus torzszülöttek” (*Sebészet, 1882*); „Létezik-e fejlődés?” (*Pszichológiai Szemle, 1883. március*). Grimpen, Thorsley és High Barrow községek tisztiorvosa.«

– Egyetlen szó sem esik azokról a helyi vadászokról, Watson – mondta Holmes pajkos mosollyal –, csak egy vidéki orvostól, ahogy okosan észrevételezte. Úgy vélem, hogy a következtetéseim szépen igazolást nyertek. Ami a jelzőket illeti, ha jól emlékszem, azt mondtam, hogy szeretetre méltó, híján van a nagyravágyásnak, és szórakozott. Tapasztalatom szerint ezen a világon csak szeretetre méltó emberek szoktak ajándékokat kapni, csakis nagyravágyás híján lévők mondanak le a londoni karierről a vidék kedvéért, és csupán szórakozott emberek hagyják hátra a névjegykártyájuk helyett a botjukat egyórányi várakozás után.

– Na és a kutya?

– Az a szokása, hogy a gazdája után viszi ezt a botot. Mivel nehéz bot, a kutya erőteljesen rá szokott harapni a közepén, és a fogazata nyomai nagyon szembetűnően ki-rajzolódnak. Az állkapcsa, ahogy a mélyedések közötti távolságból megállapítható, véleményem szerint túl széles ahhoz, hogy terrier legyen, és nem elég széles egy szelindekhez. Lehetséges, hogy... igen, hát persze, a mindenit, egy göndör szőrű spániel.

Miközben beszélt, Holmes otthagya a kanapét, és fel-alá járkált a szobában. Most megtorpant az ablakmélyedésben. Olyan erős meggyőződés csengett a hangjában, hogy hökkenten felpillantottam.

– Kedves barátom, hogyan lehet ennyire bizonyos ebben?

– Azon egyszerű oknál fogva, hogy látom magát a kutyát, és pedig nem máshol, mint a házuk bejáratában, ez pedig a gazdája csengetése. Maradjon, Watson, esedezve kérem! Segítségemre lehet a jelenléte, hiszen ez az ember kollégája önnek. A sors drámai pillanata ez, Watson, amikor hallani, hogy léptek közelednek, betoppan valaki az életünkbe, és nem tudjuk, vajon jót vagy rosszat tartogat számunkra. Miért fordul dr. James Mortimer, ez a tudós férfiú Sherlock Holmeshoz, a bűnügyek szakértőjéhez? Tessék!

A látogatónk külseje meglepetés volt számomra, én ugyanis egy tipikus vidéki orvosra számítottam. Nagyon magas, sovány férfi volt, hosszú orra csőrhöz hasonlóan meredt előre a közel ülő, eleven tekintetű szürke szemek alól, amelyek okosan csillogtak egy aranykeretes szemüveg mögött. Az öltözete tanult, ám egyszersmind nemtörődöm emberre vallott, hiszen a szalonkabátja viseltes volt, a nadrágja szövete feslésnek indult. Fiatal volt ugyan, de máris hajlott háttal, előrszegett fejjel járt, a vizsgálódó jóindulat megtestesüléseként. Ahogy belépett, pillantása megakadt a Holmes kezében lévő boton, és örömteli kiáltással feléje iramodott. – Jaj, de örülök – mondta. – Nem tudtam biztosan, vajon itt hagytam-e, vagy a hajózási irodában. A világegért sem szeretném elveszíteni ezt a botot.

– Úgy látom, ajándék – jegyezte meg Holmes.

– Igen, uram.

– A Hammersmith-i Egyetemi Kórháztól?

– Néhány ottani barátomtól kaptam a nőülésem alkalmából.

– Ejnye, ejnye, de kár – mondta Holmes a fejét csóválva.

Dr. Mortimer enyhe meglepetéssel pislogott a szemüvege mögött.

– Miért kár?

– Csak mert így felborítja a kis következtetéseinket. Megnősült, azt mondja?

– Igen, uram. Megnősültem, emiatt otthagytam a kórházat, és egyszersmind teljesen feladtam a reményt, hogy specialistaként érvényesüljek a pályán. Kénytelen voltam otthont teremteni.

– Ugyan már, akkor végső soron nem is tévedtünk olyan nagyot – mondta Holmes.

– És most, dr. Mortimer...

– Mister, uram, csak mister... egyszerű orvos vagyok, tudományos fokozat nélkül.

– És szemmel láthatóan nagyon is pedáns elme.

– Kontár vagyok én a tudományban, Mr. Holmes, kagylókat szedegetek a hatalmas, ismeretlen óceán partján. Feltételezem, hogy Mr. Sherlock Holmeshez intézem a szavaimat, és nem...

– Úgy van, ő pedig a barátom, dr. Watson.

– Örülök, hogy megismerhetem, uram. Hallottam az ön nevét emlegetni, amikor a barátjáé szóba került. Nagyon érdekesnek találom önt, Mr. Holmes. Nemigen számítottam ilyen hosszúknak a koponyáéra, ilyen kifejezett domborulatra a szemgödrök felett. Megengedné, hogy végigfuttassam az ujjam a koponyavarratain? Az ön koponyájának a gipszöntvénye bármely antropológiai múzeumnak díszére válna, uram, addig is, amíg az eredeti rendelkezésre nem áll. Távol álljon tőlem a hízelgés szándéka, de bevallom, hogy roppantul szeretném birtokolni a koponyáját.

Sherlock Holmes egy szék felé intve hellyel kínálta különös látogatónkat.

– Úgy veszem észre, uram, hogy ön a saját érdeklődési köre iránt éppoly lelkesedéssel viseltetik, mint én az enyém iránt – mondta. – Látom a mutatóujján, hogy magának sodorja a cigarettáit. Ne habozzék, ha szeretne rágyújtani!

A jövevény papírt és dohányt vett elő, és az utóbbit meglepő ügyességgel az előbbibe sodorta. Hosszú, reszketeg ujjai olyan mozgékonyak és nyughatatlanok voltak, mint egy bogár csápjai.

Holmes hallgatott, de a szemvillanásai elárulták, hogy különös társaságunk nagyon is felkeltette az érdeklődését.

– Feltételezem, uram – mondta végül –, hogy nem a koponyám megvizsgálásának szándékával tisztelt meg engem a látogatásával tegnap este, majd ma újfent.

– Nem, uram, dehogy, noha örülök, hogy ezt is alkalmam nyílt megtenni. Azért jöttem el önhöz, Mr. Holmes, mert beláttam, hogy jómagam nem vagyok gyakorlatias ember, és váratlanul szembesültem egy roppant komoly és különös problémával. Tudatában lévén, illetve ahogy én tudom, ön a második legrangosabb szaktekintély Európában...

– Nocsak, uram! Szabad érdeklődnöm, kit tisztel meg azzal, hogy az elsőnek tekintik? – kérdezte Holmes némiképp éles hangon.

– Egy tudományos beállítottságú emberre óhatatlanul nagy hatással van Monsieur Bertillon munkássága.

– Akkor nem volna jobb, ha hozzá fordulna?

– Azt mondtam, uram, hogy egy tudományos beállítottságú emberre. Köztudott azonban, hogy a gyakorlat szempontjából önnek nem akad párja. Bízom benne, uram, hogy nem voltam otromba...

– Csak egy kicsit – felelte Holmes. – Úgy gondolom, dr. Mortimer, az lenne a legokosabb, ha minden további nélkül szíveskedne egyszerűen elmondani nekem, hogy pontosan miféle problémával kapcsolatban kéri a segítségemet.

II. FEJEZET

A Baskerville családon ülő átok

– Van a zsebemben egy kézirat – közölte dr. Mortimer.
– Észrevettem, amikor belépett a szobába.
– Egy régi kézirat.
– Tizennyolcadik századi, hacsak nem hamisítvány.
– Miből gondolja, uram?
– Miközben beszélt, egész idő alatt módomban állt tanulmányozni belőle egy-két hüvelyknyit. Hitvány szakértő lenne, aki nem tudná egy-két évtizedes eltéréssel meghatározni a dokumentum keletkezésének évét. Talán olvasta a témáról írt kis monográfiámat. 1730-as keltezését vélelmezek.

– A pontos évszám 1742. – Dr. Mortimer előhúzta a mellső zsebéből a papírost.
– Ezt a családi iratot Sir Charles Baskerville bízta a gondjaimra, akinek váratlan és tragikus halála három hónappal ezelőtt igen nagy izgalmat keltett Devonshire-ben. Kijelenthetem, hogy nem csupán orvos voltam, hanem személyes jó barátja is. Határozott, éles elméjű, gyakorlatias ember volt, és éppúgy két lábbal állt a földön, mint jómagam. Ezt a dokumentumot mégis nagyon komolyan vette, és lélekben el volt rá készülve, hogy pontosan olyan módon leli majd halálát, ahogyan végül történt.

Holmes a kéziratért nyúlt, majd kiterítette a térdén.

– Bizonyára észreveszi, Watson, hogy felváltva használt az írója hosszú és rövid s-t. Ez egyike a számos ismertetőjegyeknek, amelyek lehetővé tették számomra a kor meghatározást.

Holmes válla fölött a megsárgult papirosra és az elhalványult irományra pillantottam. Legfelülre ezt írták: Baskerville Hall, alája pedig nagy, szarkalábakra emlékeztető számjegyekkel ezt: 1742.

– Úgy néz ki, mint valami tanúvallomás.

– Igen, ez egy tanúvallomás, mely emberöltők óta öröklődik a Baskerville családban.

– De ha jól értem, az ügy, amelyben segítséget kíván kérni tőlem, ennél újkeletűbb, és gyakorlati jellegű?

– Teljesen újkeletű. Teljesen gyakorlati jellegű, sürgős dolog, amely huszonnégy órán belül döntést igényel. A kézirat rövid, és közvetlenül kapcsolódik az ügyhöz. Engedelmeikkel felolvasom önöknek.

Holmes hátradőlt a székében, összeillesztette az ujjait, és beletörődő ábrázattal lehunyta a szemét. dr. Mortimer a fény felé tartotta a kéziratot, és magas fekvésű, recesszív hangon a következő különös, réges-régi történetet olvasta:

A sátán kutyájának eredetére vonatkozóan számos vallomás elhangzott már, mivel azonban én Hugo Baskerville egyenesági leszármazottja vagyok, és apámtól hallottam ezt a történetet, aki pedig szintén a saját apjától hallotta, abban a hitben vetem papírra, hogy pontosan úgy történt, ahogy itt előadom. És azt kívánom, bárha ti is

hinnétek, fiaim, hogy ugyanaz a Bíró, aki megtorolja a bűnt, egyszersmind irgalmasan meg is bocsáthatja, és hogy nincs olyan súlyos átok, amelyet imádsággal és megbánással ne lehetne feloldani. Tanuljátok meg hát e történetből, hogy nem a múltnak következményeitől kelletik félnetek, hanem inkább a jövőben ajánlatos meggondoltnak lennetek, nehogy ama tisztátalan szenvedély, amely miatt családunk oly keservesen sokat szenvedett, ismét elszabaduljon, és romlásba döntsön bennünket.

Tudjátok meg tehát, hogy a Nagy Lázadás idején (amelynek Lord Clarendon által megírt történetét igen nyomatékosan ajánlom figyelmetekbe), a Baskerville-ek majorságát a hasonló nevet viselő Hugo birtokolta, aki minden kétség felett mód nélkül vad, durva és istentelen férfiú volt. Az igazat megvallva ezt a szomszédai talán megbocsátották volna, tekintetbe véve, hogy szentek sosem vitték sokra arrafelé, ámde volt benne bizonyos hajlam a bujálkodásra és a kegyetlen tréfák üzésére, amely szer- te az ország nyugati fertályán hírhedté tette a nevét. Történt, hogy ez a Hugo bele- szeretett egy kisbirtokos leányába, akinek a Baskerville-major közelében volt a földje (ha ugyan illelhető ilyen sötét szenvedély ilyen tiszta névvel). Az ifjú hajadon azon- ban, aki elővigyázatos és tisztességes leány volt, szerfölött igyekezett kerülni őt, mi- vel a rossz híre miatt félt tőle. Így történt egyszer csak, hogy Szent Mihály napján ez a Hugo öt-hat gonosz, léhűtő társával belopózott a tanyára, és elragadta a leányt, mivel tudta jól, hogy az apja és a fivérei nem lesznek otthon. Miután a kastélyba hur- colták, a leány egy emeleti szobában elhelyeztetett, Hugo és barátai pedig nekiültek a szokásos, éjszakába nyúló tivornyázásnak. Szegény teremtés odafent teljes kétség- beesésben hallgathatta a lenti danolászást, a kurjongatást, a rettenetes szitokszava- kat, ugyanis azt mondják, hogy Hugo Baskerville, amidőn italos állapotban volt, olyan szavakat használt, amelyek alkalmasint a kimondójukat is bemocskolták. Végül a leány félelemtől sarkallván megcselekedte azt, amitől talán a legbátrabb, legmozgé- konyabb férfi is visszarettent volna, ugyanis a borostyánon, mely a déli falat borítot- ta (és borítja ma is), lemászott az esőcsatorna alól, és hazament a lápon keresztül, mint- hogy a Baskerville Hall hárommérföldnyire volt az apja tanyájától.

Történt röviddel utóbb, hogy Hugo otthagya a vendégeit, hogy ételt és italt vi- gyen a foglyának – fejében esetleg más, gonoszabb dolgokat is forgatva –, és azzal szembesült, hogy a kalitka üres, és a madár megszökött. Ekkor mintha megszállta vol- na őt az ördög, lerohant a lépcsőn az ebédlőbe, felpattant a hatalmas asztalra, korsó- kat és tálakat rúgva szanaszét eközben, és harsányan azt ordította az egész társaság előtt, hogy kerüljön a teste és a lelke még azon az éjjelen a Gonosz hatalmába, ha nem szerzi vissza a fehércselédet. És miközben a tivornyázók döbbenetben álltak a tom- boló férfiú körül, egyikük, aki gonoszabb vagy talán részegebb volt a többiekénél, fel- kiáltott, azt indítványozva, hogy eresszék a kutyákat a leány után. Hugo erre kirohant a házból, odakiáltott a lovászainak, hogy nyergeljék fel a kancáját, és hozzák elő a falkát, majd megszagoltatta az ebekkel a lány keszkenőjét, a nyomába szalajtottá őket, és teli torokból ordítva maga is nekivágott a holdfényes lápnak.

A vendégek egy darabig csak úgy tébláboltak, alig is tudván felfogni mindazt, ami ily nagy sebbel-lobbal végbement. Ámde bódultságukból ocsúdva rövidessen ráébred- tek, minő dolgok történése várható a lápon. Immár teljes lett a zűrzavar, némelyek

a pisztolyukat akarták, mások a lovukért kiáltottak, megint mások egy újabb flaska bort követeltek. Végül azonban, ahogy a mámoruk oszlott, visszatért beléjük annyi józanság, hogy valamennyien, szám szerint tizenhárman, lóra kaptak, és Hugo után eredtek. A hold tisztán ragyogott felettük, miközben gyorsan vágattak előre egymás mellett azon az útvonalon, amelyet a leánynak kellett követnie, hogy hazajusson.

Egy-két mérföldet tettek meg, amikor elhaladtak az éjszakát a lápon töltő pásztorok egyike mellett, és odakiáltottak neki, tudakolván, látta-e a szökevényt és üldözőit. Az pedig a fáma szerint olyannyira esztét veszítette a rémülettől, hogy beszélni is alig tudott, de végül annyit kinyögött, hogy csakugyan látta a boldogtalan leányt, nyomában a kutyákkal. „De láttam többet is – mondotta –, minthogy elhaladt mellettem a fekete kancáján Hugo Baskerville, és mögötte némán futott egy pokolbéli eb, aminő Isten ne adja, hogy valaha is az én sarkamban legyen.” Úgyhogy a részeg lovasok szitkokkal illették a pászort, és tovább vágattak. Amde hamarosan megdermedt bennük a vér, ugyanis patadobogás hallatszott, és a fekete kanca suhant el mellettük, szabadon lógó kantárral és üres nyereggel, fehérén tajtékozva. Ekkor bevárták egymást, mivel nagy félelem lett úrrá rajtuk, de folytatták útjukat a lápon, jóllehet ha nincsenek ott a többiek, legszívesebben mindegyikük azonnal visszafordította volna a lovát. Ilyenformán léptek tovább lassan, és végül utolérték a kutyákat. Ezek, noha közismerten bátor, jó vérből való példányok voltak, szűkölve csoportosultak egy mély horpadás vagy ahogy a lápvidéken mondjuk, vízmosás végénél, olyik elsomfordálóban volt, olyik pedig szőrét borzolva, szemét düllesztve meredt a keskeny árok mélyére.

A társaság tagjai megtorpantak; amint gondolható, immár józanabbak voltak, mint amikor elindultak. Többségük semmi szín alatt nem volt hajlandó továbbmenni, de hárman közülük, akik a legbátrabbak, vagy talán a legrészegebbek voltak, előreléptek a vízmosáshoz. Mármost ez egy tágas tisztásba torkollott, ahol két hatalmas kő állt, amiként ott állnak ma is, a régi idők valamely elfeledett népének hagyatékaként. Fényesen ragyogott a hold a tisztás felett, ennek közepén pedig a szerencsétlen leány hevert ott, ahol a félelemtől és a kimerültségtől holtan összeesett. De nem az ő testének, és nem is a közelében heverő Hugo Baskerville-ének a látványától tört hideglelés a három vakmerő duhajra, hanem attól, hogy Hugo nyakát egy ocsmány lény, egy hatalmas fekete, kutyaformájú fenevad marcangolta, nagyobb, mint aminőt halandó valaha is látott. Egyenesen a szemük láttára harapta át Hugo Baskerville torkát, minnekutána a három férfi, amikor lángoló szemmel, csöpögő agyarakkal rájuk nézett, rémületében felsikoltott, és a puszta életét féltve, továbbra is jajveszékelve vágatott keresztül a lápon. Azt mondják, hogy egyikük még azon az éjszakán belehalt a látottak okozta rettegésbe, a másik kettő pedig megtört emberként élte le, ami az életéből még hátra volt.

A legenda szerint, fiaim, ekként lépett színre a kutya, melyről azt beszélük, hogy azóta is súlyos veszedelmet jelent a családunkra. Azért vettem papírra ezt, mert amivel tisztában vagyunk, az kevésbé tölt el bennünket rettegéssel, mint amit csak sejtünk, szóbeszédre hagyatkozva. Az sem tagadható, hogy családunk sok tagjának halála esett szerencsétlenség folytán, váratlanul, véresen és titokzatos módon. Ajánljuk magunkat mégis végtelen jóságába a Gondviselésnek, mely nem bünteti az ártatlanokat

a Szentírásban jövendölt harmad-negyediziglenen túl. Ezennel erre a Gondviselésre bízlak benneteket, fiaim, és figyelmeztetésül azt tanácsolom nektek, óvakodjatok attól, hogy a sötétség óráiban keljetek át a lápon, amidőn azt a Gonosz tartja hatalmában.

[Hugo Baskerville írta ezt fiainak, Rodgernek és Johnnak, arra intve őket, hogy egyetlen szót se ejtsenek róla húguknak, Elisabethnek.]

Dr. Mortimer, miután befejezte e különös elbeszélés felolvasását, feltolta a szemüvegét a homlokára, és Sherlock Holmesra meredt. Az utóbbi ásitott, és a cigaretta-végét a kandallóba hajította.

– Na és? – kérdezte.

– Nem találja érdekesnek?

– Egy mesegyűjtő számára bizonyára az.

Dr. Mortimer egy összehajtogatott újságot húzott elő a zsebéből.

– Most pedig, Mr. Holmes, mutatok önnek valamit, ami egy kicsivel újabb keletű. Ez a *Devon County Chronicle* folyó év május tizennegyedikéi száma. Tartalmaz egy rövid beszámolót a Sir Charles Baskerville halálával kapcsolatban napvilágra került tényekről, Sir Charles néhány nappal korábban hunyt el.

A barátom kissé előrehajolt, és érdeklődés jelent meg az arcán. Látogatónk visszaigazította a szemüvegét, és olvasni kezdett:

„Az egyes hírek szerint a következő választásokon a Közép-Devon-i körzetben liberális jelöltként indulni szándékozó Sir Charles Baskerville közelmúltbéli váratlan halála az egész megyében szomorúságot keltett. Noha Sir Charles viszonylag rövid ideje lakott csak a Baskerville Hallban, szeretetre méltó személyisége és rendkívüli bőkezősége tiszteletet ébresztett mindenkinben, aki kapcsolatba került vele. Manapság, az újkeletű vagyonok korában, üdítő olyan esettel találkozni, amikor egy szerencsétlenségek sújtotta régi, vidéki család sarja vagyont szerez, és hazatér vele, hogy helyreállítsa a letűnt dicsőséget. Sir Charles, mint köztudott, igen nagy összegeket keresett spekulációval Dél-Afrikában. Bölcsőbb lévén, mint azok, akik addig kockáztatnak, amíg el nem pártol tőlük a szerencse, realizálta a szerzett vagyonát, és hazatért vele Angliába. Két esztendeje csupán, hogy beköltözött a Baskerville Hallba, és közzájön forog, milyen nagyszabású átalakítást és fejlesztést szakított félbe a halála. Mivel neki nem született gyermeke, nyíltan kifejezésre juttatott vágya volt, hogy amíg él, az ő szerencséjének az egész környék hasznát lássa, és sokaknak személyes okuk is van bánkódni a korai elhunytja miatt. A helybéli és megyei jótékonyági szervezeteknek juttatott nagyvonalú adományairól rendszeren szót ejtettünk ezeken a hasábocon.

Nem állítható, hogy Sir Charles halálának körülményeit maradéktalanul tisztázta a vizsgálat, de legalábbis kellő erőfeszítés történt a helyi babona által keltett rémhírek eloszlására. Semmi ok gáztatásra gyanakodni, vagy azt képzelni, hogy a halála nem természetes módon következett be. Sir Charles özvegyember volt, és kijelenthető, hogy némely tekintetben különös gondolkodásmód jellemezte. Tekintélyes vagyona el-

lenére egyszerűen, hivalkodás nélkül élt, és a Baskerville Hall-i belső személyzetét egy házaspár alkotta; a Barrymore nevezetű férj komornyik, a felesége pedig házvezetőnő minőségében. Vallomásukból, amelyet számos baráté is alátámaszt, kitűnik, hogy Sir Charles egészsége az utóbbi időben nem szolgált tökéletesen, nagy valószínűséggel valamilyen szívbántalom miatt, ami az arcszín változásaiban, fulladásban, valamint súlyos, rohamszerűen jelentkező nyugtalanságban és csüggedtségben nyilvánult meg. Dr. James Mortimer, aki az elhunyt barátja és háziorvosa volt, ezzel egybehangzó vallomást tett.

A tényállás egyszerű. Sir Charlesnak szokása volt lefekvés előtt minden este tenni egy sétát a Baskerville Hall híres tiszafa-alléjában. Barrymore-ék tanúvallomása szerint ez mindig is így volt. Május negyedikén Sir Charles kijelentette, hogy másnap Londonba szándékozik utazni, és a poggyásza összekészítésére utasította Barrymore-t. Aznap este is kiment a szokásos sétájára, amelynek során rendszeresen elszívott egy szivart. Vissza már nem tért. Éjfélkor Barrymore, miután arra lett figyelmes, hogy a kastély ajtaja még mindig nyitva van, aggódni kezdett, lámpást gyújtott, és a gazdája keresésére indult. Esős nap volt, és Sir Charles lábnyomai könnyűszerrel megtalálhatók voltak a fásorban. Ennek közepénél van egy kapu, amely a lápra nyílik. A jelek arra utalnak, hogy Sir Charles egy időre megállt. Aztán továbbment, és a holttestét az allé távolabbi végén találták meg. Egyelőre nem sikerült magyarázatot találni Barrymore-nak arra a kijelentésére, hogy a gazdája lábnyomainak jellege megváltozott, miután a lápra vezető kapuhoz ért, ugyanis onnantól kezdve mintha lábujjhegyen lépdelt volna. Egy Murphy nevezetű cigány lókupec a lápon járt a kérdéses időben, nem nagy távolságra, azonban saját bevallása szerint italos állapotban volt. Ő azt állítja, hogy kiáltozást hallott, de nem tudja megmondani, milyen irányból. Sir Charles holttestén erőszaknak semmilyen nyoma nem látszott, és bár az orvos azt vallotta, hogy az arca már-már hihetetlenül eltorzult – olyannyira, hogy dr. Mortimer először nem is volt hajlandó elhinni, hogy a barátja és páciense fekszik előtte –, erre magyarázatul szolgál, hogy ez a tünet nem szokatlan légzési és szívelégtelenség folytán beállt halál esetében. Ez a magyarázat a boncolást követően született, amely régóta meglévő szervi károsodást mutatott ki, és a halottkém állásfoglalása egybecsengett az orvosi szakvéleménnyel. Jó is, hogy így van, hiszen nyilvánvalóan roppant fontossággal bír, hogy Sir Charles örököse letelepedjék a kastélyban, és folytassa az áldásos tevékenységet, mely oly sajnálatosan félbeszakadt. Ha a halottkém prózai megállapítása nem vet véget az üggyel kapcsolatban rebesgetett fantasztikus történetek terjedésének, bizonyos nehéz lett volna lakót találni a Baskerville Hallba. Úgy tudni, hogy a legközelebbi rokon Mr. Henry Baskerville, ha még életben van, Sir Charles Baskerville öccsének fia. Amikor legutóbb hír érkezett felőle, a fiatalember Amerikában tartózkodott, és folyamatban van a felkutatása, hogy tájékoztassák őt a szerencséséről.”

Dr. Mortimer ismét összehajtogatta az újságot, és visszatette a zsebébe.

– Ezek a nyilvánosságra került tények, Mr. Holmes, Sir Charles Baskerville halálával kapcsolatban.

– Köszönetet kell mondanom – felelte Holmes –, amiért felhívta a figyelmemet egy olyan esetre, melynek bizonyítvánnyal van néhány érdekfeszítő vonása. Felfigyeltem akkoriban e vonatkozásban néhány sajtóhírré, de rendkívül lekötött az a kis ügy a vatikáni kámeákkal kapcsolatban, és a buzgalmam folytán, hogy szívességet tegyek a pápának, számos érdekes angol történet kívül maradt a látókörömön. Ez a cikk, azt mondja, a nyilvánosságra került tényeket tartalmazza?

– Úgy van.

– Akkor avasson be azokba, amelyek a nyilvánosság számára ismeretlenek!
– Holmes hátradőlt, összeillesztette az ujjhegyeit, és felöltötte a legszenvtelenebb, legkritikusabb arckifejezését.

– Miközben megteszem – mondta dr. Mortimer, és erős felindultság jeleit kezdte mutatni –, elmondom azt, amit nem árultam el senkinek. Azért nem beszéltem róla, amikor a halottkém meghallgatott, mert egy tudományos képzettségű ember ódzkodik attól, hogy a nyilvánosságban olyan látszatot keltsen, mintha magáévá tenne egy népszerű babonát. Az is befolyásolta a magatartásomat, hogy a Baskerville Hall, amiként az újság állítja, bizonyosan lakatlan maradna, ha a máris meglehetősen rossz híre bármiképpen tovább romlana. Mindkét megfontolásból igazolhatónak gondoltam, ha kevesebbet mondok el, mint amennyit tudok, hiszen gyakorlatilag teljesen értelmetlen lett volna másként eljárnom, de arra semmi okom, hogy önökkel ne legyek tökéletesen őszinte.

A lápvidék igen ritkán lakott, és akik ott a szomszédságban élnek, nagyon is egymásra vannak szorulva. Ennek folyományaként meglehetősen gyakori látogató voltam Sir Charles Baskerville-nél. Nem számítva Mr. Franklandet, aki a Lafter Hallban lakik, valamint Mr. Stapleton, a természetbúvárt, sokmértöldes körzetben nincs arrafelé más tanult ember. Sir Charles visszavonultan élt, de a betegsége véletlenül összehozott bennünket, és a tudomány iránti kölcsönös érdeklődésünknek köszönhetően a kapcsolatunk tartóssá vált. A baronet jókora tudományos ismeretanyagra tett szert Dél-Afrikában, és sok kellemes estét töltöttünk együtt, elvitatkozgatva a busmanok és a hottentották anatómiájának különbözőségeiről.

Az utolsó néhány hónapban egyre nyilvánvalóbbá vált számomra, hogy Sir Charles idegrendszere rendkívül rossz állapotban van. Roppantul szívére vette a legendát, amelyet felolvastam önöknek, olyannyira, hogy bár a saját földjén járt, semmi kincsért nem ment volna ki éjszaka a lápra. Bármennyire hihetetlennek találja is ezt, Mr. Holmes, őszinte meggyőződéssel vallotta, hogy a családját rettenetes balsors kíséri, és tény, hogy a feljegyzések, amelyekre az őseivel kapcsolatban hivatkozni tudott, nyomasztóak voltak. Nem tudott szabadulni a gondolattól, hogy a környéken ólálkodik valami rettenetes lény, és nem is egyszer megkérdezte, hogy éjszaka, amikor orvosi minőségemben mentem valahová, nem láttam-e valami furcsa teremtményt, nem hallottam-e kutyaugatást a lápon. Ez utóbbi kérdést számos alkalommal feltette nekem, és a hangja mindig remegett közben a nyugtalanságtól.

Jól emlékszem, hogy egy este, mintegy három héttel a végzetes esemény előtt, odahajtottam a házához. Ő történetesen a kastély bejáratánál időzött. Leszálltam a bricskámról, és amikor megálltam előtte, arra lettem figyelmes, hogy meredt szemmel el-

bámul a vállam fölött, és az arcán rettenetes rémület tükröződik. Még éppen időben perdültem sarkon ahhoz, hogy a kocsifelhajtó végén áthaladni lássak valamit, amit leginkább egy jókora fekete borjúnak véltem. Sir Charles annyira izgatottan és riadtan viselkedett, hogy kénytelen voltam odamenni, ahol az állatot láttam, és szétnéztem, hátha rátalálok. De már eltűnt, és az eset nagyon rossz hatással volt Sir Charles lelkiállapotára. Egész este vele maradtam, és ez alkalommal történt, hogy zaklatottságát magyarázandó beavatott abba a történetbe, amelyet érkezésem után elsőként olvastam fel önöknek. Azért említem ezt az apró epizódot, mert most, a tragédia bekövetkezése után fontosnak tűnik. Akkor azonban meg voltam győződve, hogy teljesen jelentéktelen dologról van szó, és a páciensem nyugtalansága egyáltalán nem indokolt.

Sir Charles az én tanácsomra Londonba készült utazni. Tudtam, hogy a szíve nincs jó állapotban, és hogy a szakadatlan szorongás, amelyben él, bármennyire képzelt okból fakad is, súlyosan árt az egészségének. Úgy gondoltam, hogy néhány hónap londoni szórakozás után új emberként fog visszatérni. Ugyanez volt a véleménye közös barátunknak, Mr. Stapletonnak is, akit nagyon aggasztott Sir Charles egészségi állapota. A borzasztó katasztrófára az utolsó pillanatban került sor.

Sir Charles halálának éjszakáján Barrymore, a komornyik, aki rátalált a holttestre, lóháton menesztette hozzám Perkinst, a lovászt, és mivel sokáig fennmaradtam, sikerült az esemény után egy órán belül odaérem a Baskerville Hallba. Ellenőriztem és hitelesítettem az összes körülményt, amelyekről a halottszemle során említés történt. Követtem a lábnyomokat a tiszafa-alléban, láttam a helyet a lápra vezető kapunál, ahol Sir Charles szemlátomást elidőzött, észrevettem, hogy innentől megváltozik a nyomok alakja, megállapítottam, hogy a puha, kavicsos talajon nincsenek további nyomok azokon kívül, amelyeket Barrymore hagyott, és végezetül gondosan megvizsgáltam a holttestet, amelyhez az érkezésemig nem nyúltak. Sir Charles hason, arca borultan hevert, széttárt karokkal, az ujjaival a talajba markolva, az arcvonásait valami heves felindultság olyannyira eltorzította, hogy nemigen esküdtem volna meg a személyazonosságára. Bizonyos, hogy semmilyen fizikai sérülés nem volt a testén. De Barrymore a halottszemle során egy tekintetben valótlanosságot állított. Azt mondta, hogy nem voltak nyomok a földön a holttest körül. Nem észlelt egyet sem. Én azonban igen – valamelyes távolságra, de friss és tisztán kirajzolódó nyomokat láttam.

– Lábnyomokat?

– Lábnyomokat.

– Férfi vagy nő nyomait?

Dr. Mortimer egy pillanatig különös tekintettel meredt ránk, és szinte suttogással halkult a hangja, amikor válaszolt:

– Mr. Holmes, egy hatalmas kutya lábnyomai voltak.

III. FEJEZET

A feladat

Bevallom, e szavak hallatán borzongás futott végig rajtam. Az orvos hangjában érzékelhető remegés arra vallott, hogy őt magát is mélységesen felkavarja, amit mondott nekünk. Holmes előrehajolt izgalmában, és a szeme keményen, szárazon megvillant, ahogy olyankor szokott, amikor élénk érdeklődés ébredt benne valami iránt.

- Ön látta őket?
- Olyan tisztán, mint önöket.
- És nem szólt semmit?
- Mi értelme lett volna?
- Hogyhogy senki más nem vette észre?
- A nyomok mintegy húsz lépésre voltak a holttesttől, és senki nem törődött velük. Feltételezem, hogy én sem törődtem volna, ha nem ismerem ezt a legendát.
- Sok juhászcutya van a lápon?
- Semmi kétség, de ez nem juhászcutya volt.
- Tehát nagy volt, azt mondja.
- Hatalmas.
- De nem közelített a holttesthez?
- Nem.
- Milyen idő volt aznap este?
- Nyirkos, barátságatlan.
- De nem esett ténylegesen?
- Nem.
- Milyennek képzeljem az allét?
- Két sorban állnak az öreg tiszafák, tizenkét láb magas, áthatolhatatlan sövényt alkotva. Középuött a sétány nagyjából nyolc láb szélességű.
- Van valami a sövények és a sétány között?
- Igen, egy-egy pázsitsáv, mindkét oldalon hozzávetőleg hat láb széles.
- Jól értem, hogy a tiszafa sövényt egy ponton megszakítja egy kapu?
- Igen, a rácsos kiskapu, ami a lápra nyílik.
- Nincs más nyílás a sövényen?
- Nincs.
- Tehát ahhoz, hogy a tiszafa alléba jusson az ember, vagy a házon keresztül kell odamennie, vagy a lápra nyíló kapun át?
- Van egy kijárat egy nyári lakon keresztül a fasor túlsó végén.
- Sir Charles elérte ezt?
- Nem, úgy ötvenlépésnyire tőle feküdt a földön.
- Na már most, mondja csak, dr. Mortimer – és ez fontos –, a nyomok, amiket láttott, az ösvényen voltak, és nem a fűvön?
- A fűvön nem látszott semmilyen nyom.
- Az ösvénynek ugyanazon az oldalán voltak, mint a lápra nyíló kapu?
- Igen, az ösvénynek ugyanazon az oldalán voltak, mint a lápra nyíló kapu.

– Rendkívüli módon felkeltette az érdeklődésemet. Még valami. A rácsos kapu zárva volt?

– Zárva és lelakatolva.

– Milyen magas az a kapu?

– Nagyjából négy láb.

– Akkor bárki könnyen átjuthatott rajta?

– Igen.

– És milyen nyomokat látott a rácsos kapunál?

– Semmi különöset.

– Te jó ég! Ott senki nem vizsgálódott?

– De igen, én magam.

– És nem talált semmit?

– Nagyon zavaros volt az egész. Sir Charles nyilvánvalóan öt-tíz percig álldogált ott.

– Ezt honnan tudja?

– Onnan, hogy kétszer verte le a hamut a szivarjáról.

– Kiváló! Kolléga van körünkben, Watson, mégpedig éppen nekünk való. Na és a nyomok?

– Sir Charles saját lábnyomaival volt tele az a rövid, kavicsos ösvényszakasz. Más nyomokat nem tudtam kivenni.

Sherlock Holmes türelmét elveszítve a térdére csapott a kezével.

– Bárcsak ott lettem volna! – kiáltott fel. – Ez az ügy nyilvánvalóan rendkívül érdekes, és roppant lehetőségeket tartogat a tudományos szakértelem számára. A kavicsos ösvényt, amelyből talán nagyon sokat kiolvashattam volna, réges-rég feláztatta az eső, és már csak a kíváncsi parasztok facipőinek nyomai látszanak rajta. Ó-ó, dr. Mortimer, ha belegondolok, hogy nem vont be engem! Igazán nagy felelősség terhét vette magára.

– Nem vonhattam be önt, Mr. Holmes ezeknek a tényeknek a nyilvánosság elé tárása nélkül, és már kifejtettem, hogy miért nem kívántam ezt megtenni. Amellett pedig...

– Miért tétovázott?

– Létezik olyan terület, amelyen a legagyafürtebb, legtapasztaltabb detektívek is tehetetlenek.

– Úgy érti, hogy természetfeletti dolgról van szó?

– Ezt így nem jelentettem ki.

– De nyilvánvalóan ezt gondolja.

– A tragédia óta, Mr. Holmes, számos olyan eset híre jutott a fülembe, amelyeket nehéz összeegyeztetni a természet ismert törvényeivel.

– Például?

– Megtudtam, hogy mielőtt a rettenetes esemény történt, többen is láttak a lápon egy lényt, amely küllemében megfelel a Baskerville-eket üldöző démonnak, és nem tartozhat a tudomány által ismert állatfajok egyikéhez sem. Mindannyian egybehangzón állították, hogy hatalmas teremtmény volt, és kísérteties, hátborzongató fényt árasztott.

tott. Keresztkérdéseket tettem fel azoknak, akik látták, egy keményfejű parasztembernek, egy patkolókovácsnak és egy lápvidéki gazdának, és mind ugyanazokkal a szavakkal számoltak be erről a félelmetes jelenésről, tökéletes összhangban a pokolfajzatról szóló történettel. Kijelentem önöknek, hogy rettegés lett úrrá a környéken, és vakmerőség szükségeltetik ahhoz, hogy az ember hajlandó legyen éjszaka áthaladni a lápon.

– És ön, dr. Mortimer, tudományosan képzett ember létére azt hiszi, hogy természetfeletti lényt láttak?

– Nem tudom, hogy mit higgyek.

Holmes megvonta a vállát.

– Eleddig kizárólag evilági ügyekben nyomoztam – mondta. – A tőlem telhető szerény módon küzdöttem a gonosz ellen, de magával a Pokol Fejedelmével birokra kelni egy kissé talán túlságosan nagyratörő vállalkozás lenne. Viszont azt azért bizonyára elismeri, hogy a lábnyom anyagi jellegű dolog.

– A legendában eredetileg szereplő kutya kellőképpen anyagi jellegű volt ahhoz, hogy kitépje egy ember gégéjét, de sátáni jelenség is volt egyszersmind.

– Úgy látom, immár nem idegenkedik attól, hogy higgyen a természetfeletti jelenségekben. De most válaszoljon egy kérdésemre, dr. Mortimer! Ha ilyen nézeteket képvisel, miért jött el, hogy hozzám forduljon? Egyazon lélegzettel állítja nekem, hogy nem érdemes nyomozni Sir Charles halálát illetően, és hogy szeretné, ha megtenném.

– Nem mondtam, hogy szeretném, ha megtenné.

– Akkor miképpen lehetek segítségére?

– Úgy, hogy tanácsot ad nekem, mit csináljak Sir Henry Baskerville-lel, aki – dr. Mortimer az órájára pillantott – pontosan egy és egynegyed óra múlva érkezik a Waterloo állomásra.

– Lévén ő az örökös?

– Igen. Sir Charles halálát követően nekiláttunk a felkutatásának, és kiderítették, hogy Kanadában gazdálkodik. A birtokunkba jutott értesülések szerint minden tekintetben kiváló ember. Nem mint orvos beszélék, hanem mint a Sir Charles végrendeletének végrehajtásával megbízott személy.

– Nincs más igényjogosult, vélelmezem.

– Nincs. Az egyetlen további családtag, akinek sikerült nyomára akadnunk, Rodger Baskerville volt, szegény Sir Charles legfiatalabb öccse. A középső, fiatalon elhunyt fivér az apja ennek a Henry legénynek. A harmadik, Rodger a család fekete báránya volt. A régi, hatalmaskodó Baskerville-ek vonásait örökölte, és azt beszélék, szakasztott olyan, mint a család nevezetes Hugója. Angliában túlságosan forró lett a lába alatt a talaj, Közép-Amerikába szökött, és ott halt meg 1876-ban sárgalázban. Henry a Baskerville család utolsó sarja. Egy óra és öt perc múlva találkozom vele a Waterloo állomáson. Sürgőnyt kaptam, miszerint ma reggel érkezett Southamptonba. Mit tanácsol most, Mr. Holmes, mihez kezdjek vele?

– Miért is ne menne vissza az ősei otthonába?

– Természetesnek tűnik, nemde? És mégis, vegye tekintetbe, hogy minden Baskerville, aki odamegy, szerencsétlen véget ér. Bizonyosra veszem, hogy Sir Charles, ha

tudott volna beszélni velem a halála előtt, óva intett volna engem attól, hogy a régi család utolsó sarját, aki hatalmas vagyon örököse, erre a rettenetes helyre hozzam. Tagadhatatlan ugyanakkor, hogy annak a szegény, viszontagságok sújtotta vidéknek a sorsa az ő jelenlététől függ. Sir Charles valamennyi jótéteménye semmivé lesz, ha a kastélynak nincs lakója. Tartok tőle, hogy a saját, nyilvánvaló érdekeim túlságosan is befolyásolnának engem ebben az a dologban, és ezért tártam az ügyet ön elé, hogy a tanácsát kérjem.

Holmes töprengett egy keveset.

– Nyíltan fogalmazva a helyzet a következő – mondta. – Az ön vélekedése szerint egy ördögi erő tevékenysége folytán Dartmoor nem biztonságos hely egy Baskerville számára... ez a véleménye?

– Annak kijelentését legalábbis megkockáztatnám, hogy vannak bizonyos jelek, amelyek erre utalnak.

– Ahogy mondja. Az viszont bizonyos, hogy ha az ön természetfeletti erő működését feltételező elmélete helytálló, akkor ez az erő éppúgy ártalmára lehet a fiatalembernek Londonban, mint Devonshire-ben. Bajosan képzelhető el egy olyan ördög, amelynek a hatalma annyira lokális csupán, mint holmi egyházközségi tanácsé.

– Gunyorosabban fogalmaz, Mr. Holmes, mint ahogy akkor fogalmazna, ha személyesen is megtapasztalta volna ezeket a dolgokat. Úgy gondolja tehát, ha jól értem, hogy a fiatalember Devonshire-ben éppúgy biztonságban lesz, mint Londonban. Ötven perc múlva megérkezik. Mit tanácsol?

– Azt tanácsolom, uram, hogy intsen le egy kocsit, szólítsa magához a bejárati ajtót kaparászó spánieljét, és menjen ki a Waterloo állomásra Sir Henry Baskerville elé.

– És aztán?

– És aztán ne mondjon neki semmit, amíg nem jutok döntésre ebben az ügyben.

– Mennyi időbe telik meghoznia a döntést?

– Huszonnégy órába. Nagyon le leszek kötelezve, dr. Mortimer, ha holnap délelőtt tíz órakor felkeres engem itt, és a jövőre vonatkozó terveim szempontjából hasznos lenne, ha magával hozná Sir Henry Baskerville-t.

– Így fogok cselekedni, Mr. Holmes. – Mortimer a kezelőjére firkantotta az időpontot, és már el is sietett a maga furcsán kémlelődő, szórakozott módján. Holmes még megállította, amikor a lépcsőhöz ért.

– Csak még egy kérdés, dr. Mortimer. Azt mondja, hogy Sir Charles Baskerville halála előtt többen is látták ezt a jelenést a lápon?

– Hárman látták.

– Utána látta valaki?

– Egyről sem hallottam.

– Köszönöm. Legyen kellemes napja.

Holmes a belső elégedettség ama nyugodt arckifejezésével tért vissza a helyére, mely arra vallott, hogy kedvére való feladattal foglalkozhat.

– Menni készül, Watson?

– Hacsak nem lehetek hasznára.